

271
H 88

Mozzanatok a paloznaki plébánia történetéből

Irla :

Horváth János
nyug. plébános

A szerző kiadása.

Mozzanatok a paloznaki plébánia történetéből

Irla :

Horváth János
nyug. plébános

A szerző kiadása.

Felelős kiadó : Horváth János.

Don Bosco Nyomda Rákospalota, Horthy Miklós-út 97.

Telefon : 952-03.

Általános helyzetkép. Csak kis részét kívánom ismertetni a paloznaki plébánia történetének, leginkább a működésem idejére tartozó eseményeket, amint tapasztalásomból és hivatalos iratokból ismerem, amint a jelen gondja és vesződése, és a jövő kiépítése foglalkoztatott. Ki-nevezésem a paloznaki plébániára 1918 július 1-re szólt. Július 14-én Tapolca felől vonaton jöttem. A paloznaki plébániához ekkor hét község tartozott, melyek a Balaton északnyugati partvidéken mintegy 9 km. hosszúságban következnek egymásután; különösen tavasszal nagyon szép a táj. Paloznak nem éppen a középpontra esett; tőle északra Alsóörs 3 km., délen Balatonfüred 6 km. a végső pont. A legnépesebb község Balatonfüred volt, ahol már elődöm, Zágor Pál plébános, buzgó tevékenységével a veszprémi székeskáptalantól megszerezte a balatonfüredi plébánia jelenlegi birtokát, a balatonfüredi ipartestülettől pedig annak székházát, amelyből a nagyobb termeket szükségtemplommá alakíttatta át, a kisebb szobákból pedig a leendő plébánosnak készítettett lakást; így a létesítendő plébánia eléggé előkészítve volt. Ezt kellett mindennek előtt

befejeznem. Erről az ügyről nem tájékoztatott senki. Eleinte nem tudtam mit kezdjek vele: cselekedjem, amit jónak látok. Mikor szeptemberben az iskolákban a tanítás megkezdődött, hitoktatásra Balatonfüredre és Balatonarácsra kellett járnom. Balatonfüreden áll. polg. fiúiskola és róm. kat. elemi iskola, Balatonarácson áll. szeretetház és róm. kat. elemi iskola volt. A paloznaki róm. kat. elemi iskola tanítója a harctéren tartózkodott, helyettese nem volt, a tanítás szünetelt. Többször jártam Veszprémben, hogy a tanítót eresszék vissza a harctérre, vagy helyettest rendeljenek. Egyik sem sikerült. Őt község katolikus gyermekei jártak volna a paloznaki iskolába, most ezek tanítás nélkül maradnak. Aggódtam nem kifogástalan egészségi állapotom következtében, hogy a télen kedvezőtlen időjárás esetén a balatonfüredi és arácsi iskolákat sem leszek képesek ellátni. Azért elhatároztam, hogy minden áron sürgetem a plébánia, vagy legalább helyi káplán-ság felállítását Balatonfüreden. Szeptember közepén szántam rá magamat véglegesen. Attól tartottam, hogy már elkésve is kezdem, november 1-re majd alig sikerül elintéznem.

A balatonfüredi plébánia megalakítása. Felkerestem tehát Nánay Sándor polg. isk. igazgatót, a balatonfüredi róm. kat. egyházközség világi elnökét, aki éveken át önfeláldozóan és eredményesen fáradozott Zágor plébánossal együtt a balatonfüredi plébánia előkészítésén. Meglepetésemre azonban, most még pár évig várni akart

a plébánia felállításával. Nem nyugodtam bele. Azonnal Szőke Dániel balatonfüredi kántortanítóhoz mentem, aki a kívánt tájékozást készségesen megadta a létesítendő plébánia vagyoni állapotról. Haladéktalanul, szeptember 17-én, megírtam felterjesztésemet a megyés Püspök úrhoz és kértem a plébánia, vagy helyi káplánság felállítását Balatonfüreden, jelezvén tisztességes megélhetésének lehetőségét és módozatát. A plébánia megszervezése ügyében első sorban mégis csak a Főpásztor álláspontját és döntését kívántam meg tudni, aki, szerencsémre, felterjesztésem vétele után azonnal kezébe vette és gyors befejezéshez segítette a balatonfüredi plébánia megalakításának régóta húzódó ügyét. Felterjesztésemre válaszolva, szeptember 29-én kelt leiratában, elrendelte az egyházközségi gyűlés összehívását Balatonfüreden és csatolta a balatonfürediek szeptember 27-ről kelt kérvényét, illetőleg vagyonátengedési okmányát, és a plébános megállapítandó járandóságaira vonatkozó kérdő pontokat, amelyekről a balatonfüredi és arácsi híveknek a gyűlésen határozatokat kellett hozniok. Ígérte, hogy Balatonfüreden a plébániát felállítja, mielőtt a gyűlésről a kívánt jegyzőkönyvet felterjesztem. Közben, szeptember 27-én, amint szeptember 29-iki leiratában említi, hogy a helyzetről a helyszínen is tájékozódjék, a megyés Püspök úr Hanauer Á. István akkor veszprémi kanonok társaságában meglátogatta Balatonfüreden Nánay Sándor v. elnököt és megbeszélte vele a létesítendő plébánia ügyeit. Nánay, amint levelében

írja, a Püspök határozottan kifejezett akaratával szemben már nem ellenezte a plébánia azonnali felállítást és biztosította a megyés Püspök urat, hogy Balatonfüred a kinevezendő plébánost el tudja tartani, neki a plébánia-birtokot és épületeket átadják s a jövő szüretig megélhetésére 20.000 koronát adnak. Ezt az ajánlatot szeptember 27-ről, a püspöki látogatás és megbeszélés napjáról keltezve, kérelem alakjában közvetlenül felterjesztette, vagy talán átadta a megyés Püspök úrnak. Langer István főszolgabíró és Nánay írták alá a kérvényt, mely a megyés Püspökkel történt tárgyalást azonban még sem említi, noha Nánay levelében elismeri, hogy felterjesztésem indította a megyés Püspök urat a komoly elhatározásra és a döntő lépésre. Nánay levelének ide vonatkozó része: „Senki sem tagadhatja és nem vitathatja Főtisztelendőségének azon érdekeit, hogy ezen ügyben tett előterjesztései sietteték Püspök úr Önnagyméltóságának végső, kedvező elhatározását a plébánia alapítására, melyet ez ügyre vonatkozólag 1918 szeptember hónapban Hanauer oldalkanonok úr kíséretében nálam tett magas látogatása alkalmából előszóval közölt, bizonyos feltételeknek teljesítését kívánván, amely feltételek később velünk írásban is közöltetvén, az egyházközség közgyűlése ezen feltételek teljesítésére magát jegyzőkönyvi határozatban is kötelezte és azt teljesítette is.” Ezt a kérvényt, mint fentebb már említettem, hozzám visszavérőlag Veszprémből küldték ki. Az a fő, hogy a balatonfüredi plébánia ügyében akadály és nehéz-

ség már nem merült fel. A gyűlést október 20-án megtartottam Balatonfüreden az iskolában. Felolvastattam a püspöki leiratot és a balatonfürediek kérvényét, az előírt pontozatokat letárgyaltuk, a hívek megfelelő határozatokat hoztak. Az arácsiak attól tették függővé csatlakozásukat Balatonfüredhez, ha hónaponként egy-két misét kapnak. Kijelentettem, hogy ily ígéretet most nem tehetünk. Ezt a kérdést a kápláni állás szervezésével együtt majd a kinevezett balatonfüredi plébánossal beszéljük meg. Ha Paloznánál maradnak, az eddigi szokás szerint egyedül a templombúcsú napján kapnak misét. A balatonfürediek megnyugtatták az arácsiakat, hogy nincs kifogásuk ellene, ha majd egyezség szerint időnként misét kapnak. Az arácsiak ezután kijelentették, hogy csatlakoznak Balatonfüredhez. A jegyzőkönyv a gyűlés folyamán megkészült: felolvasása után a hitelesítőkkal aláírtam és másnap felterjesztettem a megyés Püspök úrhoz. Csakhamar, október 27-ről keltezve, megjött az értesítés, hogy november 1-re meglesz a plébánia Balatonfüreden és dr. Luttor Ferenc a kinevezett első plébános. Ezt az október 27-iki értesítést a szeptember 29-iki leirattal együtt átküldtem Balatonfüredre, mert ezek az iratok a balatonfüredi plébániát érdeklik. Már nem tartottam magamat illetékesnek az október 27-iki leiratban foglalt utasítások elintézésére. Legjobbnak láttam rábízni a kinevezett balatonfüredi plébánosra, tegyen eleget azoknak belátása szerint. A paloznaki plébánia tehát ketté vált. Az új balatonfüredi plé-

bániához a kihasított terület szerint a híveknek körülbelül a két harmada került. A paloznaki plébániának, habár 5 vegyes vallású kis község maradt meg, a híveknek kisebb része jutott. Nagy megkönnyebbedés volt rámnézve a szabadulás a tehertől, amit Balatonfüred és Arács jelentett. Mindenszentek ünnepén mindjárt ki is hirdettem, hogy a paloznaki iskolában megkezdem a tanítást. A szülők naponként rendszeresen küldték gyermekeiket az iskolába. Így az öt község katolikus gyermekei nem maradtak tanítás nélkül. A háború szerencsétlen vége után a tanító megjött karácsonyra. Addig foglalkoztam a gyermekekkel az iskolában. Az első osztályos kezdők a betűkkel megismerkedtek és olvasni megtanultak. Az iskolában elégszer zavartak keresztelés, betegek gyóntatása és egyéb hivatalos ügyek miatt. Két ilyen hivatal nem fér össze. A háború gyászos befejezése nagy meglepetés volt. „Elvesztettük a háborút”, mondta egy híres férfiú az országházban. Legalább Machabeus Júdás szavait idézte volna: eddigi dicsőséges harcainkra gyalázatot ne hozunk. Már ugyan a nyáron a szabadságos katonák rossz híreket hoztak ellenszegülőkről, akik miatt a hadsereg nem tud mozdulni. Nem is hitték volna, hogy magyarok közt ily züllött emberek is találkoznak. Meg is lett végzetes következménye: az ország feldarabolása, csúfság és nyomor.

A Keöd-féle alapítványok. A balatonfüredi plébánia megalakításával kapcsolatban meg kell

emlékezni a Keöd-féle alapítványokról is. A kettős alapítványt Keöd József hajóskapitány létesítette a Balatonfüreden felállítandó plébánia javára. Alapítványának első része 20.000 korona készpénz volt, elgondolása szerint a kamatokkal akkora összegre növelendő, hogy annak kamatából a leendő balatonfüredi plébános megélhet. Ez a szándék rendes viszonyok közt is nagyon sokára valósulhatott volna meg. Az alapítványi összeg kamatait haláláig önmaga élvezte. Halála után, rendelkezése szerint, nővére, majd ennek két leánya és volt gazdaasszonya, három részre osztva kapták a kamatokat. Nővére leányai utoljára 1918-ban vették fel az elértéktelenedő kamatokat, gazdaasszonya pedig 1922-ben. Ettől fogva a kamatok a tőkéhez csatoltattak és 1927-ben 32.000 korona összegben pengő értékre számítattak áts az alapítvány 2'56 pengő értékben a tőkésítendő alapítványok közé került. Az alapítvány második része ingatlan birtokból és a hozzátartozó ingóságokból állott. Ezen ingó és ingatlan javak haszonélvezetét halála utánra a paloznaki plébánosnak ajánlotta fel, a balatonfüredi plébánia felállításáig. A szőlőbirtok (az alapítólevél nem jelzi pontosan, állítólag 2 hold 646 □ öl terület pincével) valamint a hordók és pincefelszerelés egy része Keöd József halála után az 1899. évben eladatott. Az 518 □ öl rét megmaradt. A balatonfürediek szerint helyesebb és az alapító iránti kegyeletnek megfelelőbb lett volna, ha a szőlőbirtokot sem adják el, habár a talaj szántóföldnek kevésbé alkalmas is. Az egy-

házközség és a leendő plébános dolga lett volna mikénti felhasználása. A kapott pénz az alapítványi pénztárban helyeztetett el és ott „balatonfüredi fundus instructus” címen kezeltetett 4375/30 korona összegben, amelynek kamatait a paloznaki plébános kapta a balatonfüredi plébánia felállításáig. Pengőre átszámítva jelenleg 0/35 pengő összeget jelent a tőkésítendő alapítványok közt. A megmaradt hordókat és egyéb tárgyakat a paloznaki plébánián helyezték el. Elődöm ezekből az elkorhadtt hordókat hivatalosan selejteztette; a kilyukadt rézüstöt pedig a háború alatt tőle elrekvirálták. A megmaradt hordókat és egyéb tárgyakat, köztük Keöd József arcképét, átadtam dr. Luttor Ferencnek, Balatonfüred első plébánosának, 1919 szeptember hónapban, a forradalmak lezajlása után. Az átvételről dr. Luttor elismervényt adott. Az alapítványokat az 1919. év elején az egyházhatóság által átutaltattam a balatonfüredi plébániának. Paloznáról a balatonfüredi plébánia leltár szerint minden javait és alapítványait megkapta. Az 1918. évről a püspöki utasítás szerint, amint tájékozásul kérelmeztem, a balatonfüredi plébánia számára külön alapítványi számadást készítettem. Lemásoltam a Visitatio Canonica-nak a balatonfüredi plébániára vonatkozó részeit és átküldtem. A Keöd-féle alapítványok végeredménye az alapítványi pénztár megállapítása szerint: „Az átszámítás folytán jelentéktelen összegre zsugorodott mindkét alapítvány, úgy, hogy többé rendeltetésüket szolgálni nem képesek, azért a balatonfüredi plébánia

összevont alapítványai között tőkésítettnek, ami ma — kamatokkal együtt — 3'75 pengőt tesz ki." A Keöd-féle alapítványokból tehát a balatonfüredi plébánia csak azoknak a hordóknak veheti hasznát, melyeket Luttornak átadtam és az 518 □ öl rétnek. Tájékoztatásul még megjegyzem, hogy a veszprémi káptalantól vett balatonfüredi plébániabirtok, valamint az épületek a Nánay vezetése alatt levő balatonfüredi egyházközség felügyelete alatt és kezelésében voltak, a befolyó jövedelmeket a létesítendő balatonfüredi plébánia javára fordították, azokból a paloznaki plébános semmit sem kapott. A „balatonfüredi fundus instructus” kamatát az 1918. év első felében — 98 korona és 43 fillért — elődöm, Zágor Pál plébános felvette. Hogy a második fél-évre eső kamatot kinek utalták ki, esetleg benne volt-e a paloznaki plébánia részére az együttes kiutalásban, már nem emlékszem. Azt azonban tudom, hogy Balatonfüredről ottani működésem idejére sem a 100 korona párbérátalányt, sem az állami iskolákban a hitoktatásért járó díjat, sem a Keöd-féle 518 □ öl rét bérletét nem vettem fel; ezeket a különben jelentéktelen járandóságokat átengedtem a kinevezett első balatonfüredi plébánosnak.

A forradalmi idők. Az 1919. év elején cseledhiány és egyéb nehézségek miatt, melyek a gazdálkodást lehetetlenné tették, a plébániabirtokot feles bérbe átadtam a veszprémi káptalan csopaki gazdaságának. Nagyon bajos volt minden

szükséglet beszerzése, házi népemet is alig tudtam ellátni. A kommunizmus alatt bántalom nem ért. Járandóságaimat is megkaptam. A hitoktatást az iskolában rendszeresen megtartottam. A község vezetője Klopp József volt. Nem bántott senkit és semmit, a kommunizmus megszűnése után felmentették. Csopakról a kommunisták az uradalmi intézőt és a körjegyzőt Veszprémbe akarták hurcolni haszontalan emberek alaptalan árulkodása miatt; de a végső percben néhány jólelkű ember megakadályozta. Ősszel a megyés püspök úr Hanauer Á. István kinevezett váci püspök úrral meglátogatta a plébániát. Az 1920. évben a feles bérlet időtartama öt évben állapítottatott meg. A feles bérlethez a szántóföld és szőlőbirtok tartozott, a rét és a kaszáló nem tartoztak oda. Január 25-én nemzetgyűlési képviselőválasztás volt, községenként titkos szavazással. A választás előtt este az iskolában megmagyaráztam a szavazás módját. A választást mint elnök vezettem.

Harangszentelések, iskolai és egyéb ügyek.

Az 1921. évben június hónapban Csopakon harangszentelés volt, Kránitz Kálmán fsz. püspök, nagyprépost végezte. A harang azonban elrepedt. A harangöntő másikat készített helyette. Eközben a lovasiak is két új harangot készítettek és a három harang megáldása szeptember 11-én Lovason történt, dr. Molnár Dénes apátkanonok végezte. A csopaki és a lovasi nagyobbik harang 100 és néhány kg-osak, a hívek adakozásá-

ból készültek. A lovasi kisebbik, 50 kg-os harang Sós Lajos lovasi lakos adománya. Az 1922. évben Csopakon iskola és tanítói lakás építését indítványozták Varga Lajos és Plul Vilmos csopaki lakosok. Bár az ügyet Perényi Antal kanonok is támogatta ígérettel, némelyek ellenkezése miatt az ügyből semmi sem lett. Eredményesebb volt Paloznakon az iskola udvarán a kútcsinálás, melyet az iskolaszék megszavazott, a veszprémi káptalan pedig 20.000 koronát adott e célra. A kutat megásták, részben kővel is kirakták. A késedelmes munka miatt a kút félben maradt, mert közben a pénz értéke annyira leromlott, hogy a rendelkezésre álló összeg nem volt elég a kút elkészítésére. A nyáron a templomot kijavították, kívül-belül bemeszelték. A toronyra új palatetőt és keresztet tettek a régi gömbalakú bádogtető helyett. A leszedett avult fát és bádogot a tanító kapta meg félszercsinálásra. A kegyuraság a plébánia épületét is rendbe hozatta. Még a múlt ősszel a cseréptetőzetet javíttatta ki; tavasszal pedig a konyhában kemence és takaréktűzhely készült. Ez évben volt a kataszteri felmérés; elég sok költségbe került. Ez évben képviselőválasztás is volt, mely nem ment simán. Balatonfüreden vérontás is történt. Sikerült mégis az alkalmasabb jelöltet megválasztani. Október 25-én esperesi kerületi gyűlés volt Paloznakon.

Missió. 1923. nov. 2-án este Juhász Ireneusz kapucinus atya vezetésével misszió kezdődött és nov. 8-án délelőtt ünnepélyesen pápai áldással

fejeződött be. Nov. 7-én délután volt a missziós kereszt megáldása és körülhordozása ünnepélyes körmenettel. A legények vitték a koszorúkkal teljesen elborított keresztet. A szentbeszédeket mindég sokan hallgatták. Alig néhány kivételével a hívek meggyóntak és áldoztak. A távolabbi Alsóörsről kevesen jöttek. Nov. 8-án délután utazott el a missziós atya. Az iskolás gyermekek a vasúti állomásra elkísérték és virágokkal elhalmozták. A missziós kereszt a hívek adakozásából készült és a templom déli oldalán két ablak közt helyzetetett el. A misszió felébresztette a hívek buzgóságát és szép emléküik lesz hosszú időre.

A földreform hatása. Ez évben a földreform öröme a református atyafiak papjaik földjét 50 holdra, a tanítóikét 25 holdra akarták kiegészíteni. Alkalmilag azzal ijesztgették a katolikusokat, hogy elveszik a veszprémi káptalan csopaki birtokát. Az aggodalmaskodók megnyugtatóására, Timár József csopaki körjegyző indítványára, iskolaszéki gyűlést tartottunk és a reformátusok követelésével szemben ellenigényt jelentettünk be a meglévő plébánia és iskola, és a még létesítendő javára. A földbirtokrendező bíróság úgy a reformátusok, mint a katolikusok igényét elutasította, mert egyik fél sem jelölte meg, hogy honnét akarja kapni a földet és miből lenne az ára kifizetve; de meg nincs is a vidéken igényelhető föld.

Újabb harangszentelés. A munkaváltság rendezése. Az 1924. évben Kövesi József temp-

lomatyja jelentette, a hívek közül többen sürgetik, hogy a paloznaki templomnak a háborúban elvitt harangok helyett új harangot kell csináltatni. A hitközségi gyűlésen elhatározták, hogy az Ecclesia R. T.-nál 200 kg-os harangot csináltatnak. A szükséges pénzt gyűjtés útján önkéntes adományokból szedik össze. Néhány nap múlva azonban a meglévő régi 30 kg-os harang elrepedt. A veszprémi káptalan, mint kegyuraság, ehelyett az összhang kedvéért 100 kg-os harangot rendelt ugyancsak az Ecclesiánál. Csonka Ernő paloznaki kántortanító pedig 60 kg-os harangot csináltatott Szlezák László budapesti harangöntőnél. A harangok megáldását Bécsy Márton apátkanonok végezte szeptember 28-án dr. Gutheil Jenő veszprémi teol. tanár és Kövesi Lajos kegyesrendi tanár segédletével nagy közönség jelenlétében. A 200 kg-os harang Szent István első vértanu, a 100 kg-os Szent Mihály főangyal, a 60 kg-os a Magyarok Nagyasszonyának tiszteletére ajánltatott fel. A 200 kg-os harang ára a hívek adakozásából került ki. Csopakon Plul Vilmos, Balatonkövesden Hokk János, Alsóörsön Vida Mihály gyűjtöttek. A plébánia öt községében minden katolikus család dícséretes bőkezűséggel adakozott a harangra, külbirtokosok és fürdővendégek, néhányan a más vallásúak közül is hozzájárultak. A 100 kg-os harang árát a veszprémi székeskáptalan, a 60 kg-os harang árát Csonka Ernő kántortanító fizette. A harang árának és egyéb költségeknek kifizetése után a gyűjtésből felesleg mutatkozott. Ezt a palozna-

kiak temetőjük nagyobbitására szerették volna fordítani, a többi községek azonban nem egyeztek bele. Közös elhatározással azután az iskola udvarán a félbenmaradt kutat kővel kirakatták és szivattyúval ellátták a harangpénz feleslegéből. Így a harangok mellett a kútcsináltatás is rendbe jött. A szolgálmányok helyett a hívek nekem kezdettől fogva munkaváltságot fizettek. Évenként szeptember hónap elején a községek megbízott emberei, az úgynevezett dékánok, alapították meg a fizetendő összeget a folyó napszámok átlagos értéke szerint. Ez évben szept. 8-án a hitközségi gyűlésen alapítottuk meg a munkaváltságot a püspöki és miniszteri rendeletnek megfelelőleg és felterjesztve püspöki jóváhagyást nyert.

Az alsóörsi iskola. Különféle adományok. Miután Balatonfüred a plébánia megalakításával rendbe jött, figyelmemet Alsóörsre fordítottam. Ott templom és iskola építésére alkalmas helyet szemeltem ki és sikerült a kisebb telket, 237 □ ölet, megszerezni Strenner Vendelné, született Szalay Karolinától. A vételárat dr. Molnár Dénes preláthus, apátkanonok fizette ki. Ez időben a paloznaki templom többféle adományokban részesült. Kránitz Kálmán fsz. püspök, nagyprépost misekönyvet, dr. Molnár Dénes preláthus fehér miseruhát, Sára Róza 2 drb. virágvázat, Müller Ferencné vörös szószékterítőt, Kozma István balatonfüredi pékmester és leánya, hálás visszaemlékezésül a paloznaki templomra, fehér szószék-

terítőt ajándékoztak. Ez utóbbit szentségkitételhez való vállruhának alakíttattam át a régi, szakadozott vélum helyett. Leskó Pálné Csopakról a páduai Szent Antal szobrára, Kövesi Kálmánné pedig a Jézus Szent Szíve szobrára adtak díszes terítőt. Pongrácz Jenőné koronaügyészné a főoltárt ez évben is ellátta gyertyákkal. Az 1925. évben május hónapban az alsóörsi templom és iskola számára Róka Dezsőné, született Veresmarti Esztertől 675 öl telket vettem a mult évben vett telek mellett. A vételár felét a veszprémi megyés Püspök úr adományozta, a másikfele a veszprémi székeskáptalan adományaiból került ki. Nagyobb része Ádám Iván prelátsukanonok és Kránitz Kálmán fsz. püspök, nagyprépost adományaiból, hátralévő része a káptalan együttes adományaiból jött össze. Adakoztak még dr. Csiszárík János c. püspök, Horváth Lajos felsőörsi prépost, Kat. Tisztviselőnők és Budapestről Arady Béla. Ami illetékre és átírási költségre nem kellett, alapítvány lett az iskola javára. A telken később saját költségemen (kb. 12000 pengő) iskolát és tanítói lakást építtettem. Az iskolát kápolnának is berendeztem.

Sorsjegy-ügy. Megemlítem még, hogy Dr. László Zoltán nyug. pénzügyi tanácsos, budapesti lakos, akinek Paloznakon szőlőbirtoka van, magáévá tette az alsóörsi templom és iskola építésének ügyét, arra sorsjegyek kibocsátásával remélte a szükséges pénzt megszerezhetni. Ez a vállalkozás azonban nem járt az óhajtott sikerrel,

mert ez időben nagyon sok templomot akartak sorsjegyek kibocsátásával megépíteni, úgyhogy a közönség a rengeteg sorsjegyet nem volt képes felvenni. A hivatalos elszámolás után mégis maradt 900 pengő, amely összeg a veszprémi egyházmegyei Alapítványi Pénztárban kamatozik. A megyés Püspök úr engedélyezte ugyan ennek az összegnek és egyéb 1150 pengő értékű alsóörsi alapítványoknak felhasználását az építkezésre; ezeket (900+1150 pengő) azonban nem vettem igénybe és továbbra is az Alapítványi Pénztárban kamatoznak az alsóörsi iskola javára.

Bérmálás. Távozás. A nyáron a paloznaki templomon és plébánialakáson javítási és tisztogatási munkákat végeztek. Előkészület volt ez a bérmálásra, melyet szeptember 22-én Dr. Rott Nándor megyés püspök úr végzett. Még július hónapban történt a döntés a pápasalamoni plébániára való áthelyezéséről. A megyés Püspök úr kívánságára megvártam a bérmálást és utána október elején eltávoztam Paloznáról. Isten nagy kegyelme, ha egyben-másban Isten dicsőségére és a lelkek javára közreműködhettem. Amit írtam, az igazság érdekében és a bonyolódott eseményekben való tájékozás végett írtam. Távozásomkor a „Balatonfüred” nevű hetilap 1925 október 3-iki számában ezzel az áradozó és tulzó közleménnyel búcsúztatott el: „Horváth János paloznaki plébános a győri püspök bemutató levele alapján a Somló vidékén fekvő Pápasalamon község lelkipásztorává neveztetett ki. A távozó plé-

bános munkaerejének, buzgó lelkipásztori működésének javarészét a Balatonvidék népének szentelte. Mint fiatal pap Tapolcán volt káplán 9 éven át s ez időben újjá szervezte ott a Katolikus Kört, mely a társadalmi életben nagy missziót teljesített s megalapította a ma gyönyörűen virágzó Hitelszövetkezetet. Majd a Monostorapáti plébániát vezette s onnan jött 1918-ban Paloznakra. Mint paloznaki plébános a balatonfüredi róm. kat. egyház vezetője is volt s felismerve az elődjei által is sürgetett és előkészített balatonfüredi önálló plébánia fontosságát, még 1918-ban megalakuláshoz segítette azt. Alsóörsön a katolikus hívek egybegyűjtésére templom és iskola építését készítette elő s ezen műveiben oly jelentős eredményeket ért el, hogy utódja e szép tervet könnyen megvalósíthatja. Buzgólkodásán Csopak, Lovas és Paloznak községek harangot szereztek be. Készségét, buzgóságát, lelkipásztori gondosságát jó cselekedetei dícsérik. Távozását hívei s a járás közönsége őszintén fájlalja s új állomáshelyére áldásos életének jó emlékei, szeretet és megbecsülés kísérik“.

FÜGGELÉK.

Okmányok másolatai.

84/1918. sz. A paloznaki r. kat. plébániahivataltól.

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úr!
Kegyes Uram!

A balatonfüredi felállítandó plébánia ügye Méltóságod előtt nem ismeretlen. Értesülésem szerint a Szent Benedek-rend miséző papja nem fog ezentúl a fürdőhelyen lakni, hanem Tihanyban s csak vásár- és ünnepnapokon fog ájtönni a fürdői kápolnába misézni. Balatonfüred és Balatonarács katolikus népe — több, mint 1600 lélek — annál inkább pap és mise nélkül marad. Paloznáról a 7—8 kilométerre fekvő községekben az iskolák látogatása is nagyon terhes, akár kocsin, akár gyalog kell az utat megtenni, a hitoktatói díjra pedig ráfizetek, mert hetenkint kétszer Balatonfüreden kell ebédelni a vendéglőben. Legmélyebb tisztelettel kérem Méltóságodat, hogy addig is, míg a felállítandó plébánia ügye teljesen rendbe jön, Balatonfüredre, — Balatonarácsot is hozzávéve, — hitoktatással megbízott helyi káplánt méltóztatnék kinevezni. Az ideiglenes templom mellett 2 szobás lakása lenne mellékhelyiségekkel. Átengedem neki a balatonfüredi és balatonarácsí párbért és stólat s kapná az államtól a hitoktatói díjat; ezek együtt körülbelül 1200 koronát tesznek ki; a hitközség 8800 koronával, melyet havi, vagy negyedévi részletekben vehetne fel, 10.000 koronára egészítené

ki évi járandóságát, míg a plébániabirtok a hitközség kezelésében marad.

Ez ügyben bővebb felvilágosítást adhat Nánay Sándor balatonfüredi állami polgári iskolai igazgató, aki a hitközség ügyeit ismeri és vezeti.

Maradtam Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úrnak, Kegyes Uramnak

Paloznak, 1918 szeptember 17.

alázatos szolgálja

Horváth János

plébános.

P. H.

5105/1918. sz. A veszprémi püspöktől.

Tisztelendő Plébános Úr!

Folyó hó 27-én egyik kiszállásom alkalmával a balatonfüredi hívek képviselőivel a balatonfüredi lelkészi állás szervezése ügyében értekezlet tartottam, melyről Tisztelendőségedet már nem értesíthettem s így arra meg sem hívhattam; de tehettem ezt annál biztosabban, mert Tisztelendőséged folyó évi szeptember hó 17-én 84. sz. a. kelt felterjesztésében úgyis helyi káplánt kért Balatonfüredre s annak javára a balatonfüredi jövedelmekről lemond. Az értekezlet a plébánia sürgős szervezését tartotta célravezetőnek annál is inkább, mert a hitközség világi képviselői az ide *visszavárólag* mellékelt felterjesztésben a hitközség összes vagyonát a szervezkedő plébánia javára átengedik. Hogy ezen átengedés

törvényes formák között történjen, szíveskedjék rövid időn belül kellő kihirdetés után és Nánay Sándor világi elnökkel egyetértésben Balatonfüreden a szükségtemplom helyiségében személyes elnöklete alatt közgyűlést tartani (megjelenhet minden 24 éves adófizető róm. kat. férfi) s azon az ide mellékelt levél tartalmát elfogadtatni, a gyűlésről szabályszerű jegyzőkönyvet felvenni, melyet az elnökön és jegyzőn kívül kettő, e célra külön felkért hitközségi tag is hitelesít.

Az új plébániához fog csatoltatni a paloznaki plébániából még Balatonarács is, miért is ezen község képviselői is meghívandók a gyűlésre.

Ezen alkalommal tessék mindjárt a párbér kérdését is rendeztetni olyképpen, hogy az új plébánia hívei stólán kívül csak párpénzt fizetnének éspedig az eddig fizetett párpénz helyett évenként páronként 8 koronát, a félpár ennek felét fizetné. Az elavult stóladíjakat is rendezni kell éspedig lehetőleg az alábbi táblázat szerint: avatásért 2 korona, esketésért 6 korona, egyszerű temetésért 2 korona, köpönyeges temetésért 15 korona, anyakönyvi kivonat bélyegen kívül 2 korona. Ezenkívül Balatonarács és Fürdőtelep hívei fuvardíjat is fizetnek, melynek nagysága szintén meghatározandó. A fenti táblázatban a kántornak járó stóladíj nem foglaltatik; ennek megállapítása szintén a közgyűlés feladata lesz.

A szabályszerű jegyzőkönyv beérkezése után Balatonfüredre önálló lelkészt neveznék ki, aki azután a plébániával kapcsolatos egyéb függő kérdéseket a plébánia híveivel rendezhetné. Egyéb-

ként az Úr oltáránál buzgó imáiba ajánlottan
maradok

Veszprémben, 1918. évi szeptember hó 29-én.

Tisztelendőségednek

jóakaró pásztorá

† Nándor, s. k.

püspök.

Tisztelendő

Horváth János plébános úrnak

Paloznak.

Ad 5105/1918. sz.

Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úr !

Kegyelmes Főpásztorunk!

Mély tisztelettel alulírottak, a balatonfüredi
róm. kat. hívek nevében azon alázatos kéréssel
fordulunk Méltóságodhoz, hogy régi vágyunk,
óhajtásunk és törekvéseinknek megfelelően ke-
gyeskedjék Balatonfüreden mielőbb egy plébá-
niát szervezni és a hitélet gondozására alkalmas
plébánost kinevezni. Mi ezennel és visszavonha-
tatlanul örök plébániatulajdonul átadjuk a le-
endő plébános javadalmazására az általunk e célra
megvásárolt birtokot, amely áll 14 kat. hold rét-
ből, 4 kat. hold szőlőből, 2 kat. hold gyümöl-
csös és konyhakertből, 3 kat. hold szántóföldből.
Átadjuk továbbá ideiglenes használatra a temp-
lomfundusnak szánt területen lévő épületeket és

az ideiglenes templomnál lévő két szobát és mel-
lékhelyiségekből álló lakást.

A hitközség rendelkezik ezidőszerint 8000 korona készpénzzel. Az idei szőlőtermésből vár-
hatunk mintegy 60 hl bort. Ezt az idei árak sze-
rint 60.000 koronára értékeljük. Ebből a kineve-
zendő plébános javadalmazására a jövő szüretig
számított csonka évre felajánlunk 20.000 koronát.
A leendő templomfenntartási alapjára örök ala-
pítványként szándékozunk letenni 20000 koro-
nát, míg a fennmaradó 28.000 korona kell az évi
iskolai, gazdasági és egyéb kiadásaink fedezésére,
valamint az ideiglenes templom felszerelési és
berendezési költségeire. A plébános javadalma-
zását képezné tehát jövőre a fent tisztelet-
tel elősorolt és tehermentesen átadott földbirtok
jövedelme, a polgári iskola és az Erzsébet szerez-
tetház hitoktatásáért járó 960 korona, 600 ko-
rona párbérjárandóság és cirka 100 korona sto-
lári jövedelem, készpénzben összesen minimáli-
san 1600 korona.

Méltóságos Püspök Úr! A plébániabirtok meg-
szerzésével, annak tehermentesen rendelkezésére
bocsátásával és az ideiglenes templom felszerelé-
sével és berendezésével mi minden tőlünk telhe-
tőt megtettünk arra nézve, hogy megadjuk az
anyagilag lehetőségét egy plébánia szervezésének.
A többi nem a mi dolgunk. Méltóságod bölcses-
sége, közismert buzgalma, irántunk tanúsított ke-
gyes jóindulata és az a meleg szeretet, amellyel
ezen ügyet kezdettől fogva kezelni méltóztatott,
remélünk engedi, hogy a plébánia szervezése,

amely régen érzett erkölcsi szükségletet van hivatva kielégíteni, rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába jut. S hogy ez mielőbb megvalósíttassék, arra kérjük a legmélyebb hódolattal Méltóságod jóakarató kegyességét és sürgős intézkedését.

Ezek után vagyunk a Méltóságos és Főtisztelendő Püspök Úr, Kegyelmes Főpásztorunknak, Balatonfüreden, 1918. szeptember hó 27. legalázatosabb szolgái, a balatonfüredi róm. kat. hívek nevében :

Nánai Sándor, Langer István főszolgabíró. Méltóságos és Főtisztelendő dr. Rott Nándor megyés Püspök úrnak, stb. Veszprémben. Tiszteletteljes előterjesztése és alázatos kérelme a balatonfüredi róm kat híveknek, Balatonfüreden egy plébánia szervezése és plébános kivevezése tárgyában.

JEGYZŐKÖNYV,

mely felvétellett a balatonfüredi róm. kat. plébánia alapítási ügyében Balatonfüred község róm. kat. elemi iskolájában a folyó 1918. év október hó 20-án ft. Horváth János paloznaki plébános elnöklete alatt tartott hitközségi közgyűlésről. Jelen voltak: Nánay Sándor, Cs. Darab József, Schwarcz Márton, Kozma István, Pap János, Beleznai József, Farkas Márton, Major Mihály, Darab József, Kosztolányi Gusztáv, Vincze János, Hoffman Géza, Pusztai Ferenc, Szűcs Lajos, Pintér Gábor, stb. balatonfüredi róm. kat. hitközségi tagok; továbbá Molnár Antal, Tormássy Gyula,

Kovács József, Szalay Ignác, Kovács Imre, Müller József, Schweidler Albert, Gész József balatonarácsi róm. kat. hitközségi tagok.

A közgyűlés céljáról, helyéről és idejéről úgy a füredi, mint az arácsi róm. kat. hívek előzetesen írásbelileg értesítették.

A jegyzőkönyv vezetésére Szőke Dániel, hitelésítésére pedig Nánai Sándor, Kosztolányi Gusztáv, Molnár Antal és Tormássy Gyula kérétek fel. Tárgy: Elnöklő plébános ismerteti a közgyűlés célját és helyesli a balatonfüredi róm. kat. hívek forró óhajtását és elhatározását, hogy helységükben plébánia alapíttassék. Mindenek előtt köszönetet mond azon kiváló és buzgó férfiaknak, kik fáradságot nem kímélve az ideiglenes templomot létrehozták és a plébános számára is lakást és birtokot szereztek. Mindezen fáradozásuk megkoronázásaképpen a plébánia megalapítása jelen közgyűlés feladata leendő. Felolvastatja a méltóságos és főtisztelendő dr. Rott Nándor megyés püspök úrhoz intézett kérvényt s a püspök úrnak erre vonatkozó 5105/1918 számú kegyes leiratát, mely Balatonfüred és Balatonarács községekből egy új plébánia szervezését rendeli el. Mivel mindkét község érdeke, hogy a plébánia létesüljön, felszólítja a közgyűlésen jelenlévő hitközségi tagokat: nyilatkozzanak, vajjon kívánják-e a plébánia felállítását Balatonfüreden, Balatonarács fiókközség csatlakozásával? A közgyűlés egyhangúlag elfogadja plébánia létesítését Balatonfüreden, Arács fiókközség csatlakozásával; kívánják, hogy a plébánia azonnal

betöltessék. A plébánia javadalmazására örök tulajdonul visszavonhatatlanul és tehermentesen átadják az általuk e célra megvásárolt birtokot, mely áll 14 kat. hold rét, 4 kat. hold szőlő 2 kat. hold gyümölcsös, és konyhakertből s 3 kat. hold szántóföldből. Átadják továbbá ideiglenes használatra a templomfundusnak szánt területen lévő épületeket és az ideiglenes templomnál lévő 2 szobából és mellékhelyiségekből álló lakást. A plébános javadalmazására felajánlanak az 1919. évi szüretig 20.000 koronát, azaz: Húszezer koronát, mely összeg az ez évi bortermésből fedeztetik. A szőlő ez évi bekapálását is a hitközség végezteti. A szőlőtermés árából még fenmaradó összeget részint az építendő új templom fenntartására örök alapítvány létesítésére, részint az ez évi iskolai, gazdasági és egyéb kiadások fedezésére, valamint az ideiglenes templom felszerelésére és berendezési költségeire fordítják. Ha adományokból, vagy egyébként megfelelő plébánialakot megfelelő mellékhelyiségekkel építenek, ezeknek fenntartásáról és javításáról a hitközség tagjai fognak továbbra is gondoskodni, amennyiben e célra az alapítványok kamatai elegendők nem volnának. Párbérként évenként és páronként 8 korona fizetendő. Félpár felét fizeti. Valamint a külön háztartással bíró nagykorúak is. Ezen összegből 6, illetve 3 korona a plébánosé, a többi iskolai célra fordíttatik. A stóladíjak az alábbiak szerint állapíttatnak meg: keresztelés és avatásért 6 korona; egyszerű temetésért 2 korona; köpönyeges temetésért 15 korona; anya-

könyvi kivonatért a bélyegen kívül 2 korona ; a balatonarácsi és Savanyúvíz fürdőtelepi hívek a nevezett stoladíjon kívül a mindenkor fuvardíjat is fizetik, vagy természetben adnak fuvar. A templom számára ezenfelül keresztelés, egyszerű temetés alkalmával 1 korona, köpönyeges temetésért 5 korona fizetendő. A külön harangozásért versenként 1 korona jár. A kántornak egyszerű temetésért 1 korona, köpönyeges temetésért 7 korona 50 fillér jár. A plébánia alapításával megszaporodott kántori teendők végzéséért 400 korona állapíttatik meg. A sekrestyési és harangozási teendőkért járó díjazást a hitközség külön állapítja meg. A párbérjárandóság beszédéséről mindkét községben a gondnok intézkedik. A balatonarácsi hívek mindezekhez hozzájárulnak s a balatonfüredi plébániához történt csatolásukat tudomásul veszik; de ez alkalommal a következő alázatos kérést terjesztik az egyházi hatóság elé: tekintettel arra, hogy ezentúl jóval magasabb párbérjárandóságot fizetnek, mint eddig, tekintettel azon hő óhajításukra és régi vágyukra, hogy ezentúl ők is intenzívebb hitéleti gondozásban részesüljenek, mint eddig, mély alázattal arra kérik a méltóságos és főtisztelendő Püspök urat, hogy Balatonfüreden mielőbb kápláni állást szervezni méltóztassék és a kápláni állás szervezésétől kezdve Balatonarácson havonként legalább két vasárnap szentmise tartassék. Mivel azonban a hívek túlnyomó része bevándorolt birtok nélküli szegény családokból áll, akik erre a célra nem áldozhatnak, az egyháznak vagyona nincs,

hogy ebből e célra valamit felajánlhatnának, talán kongruával, vagy másként lehetne módját ejteni a kápláni állás sürgős szervezésének. Bármilyen élénken óhajtják is azt, anyagi eszközökkel nincs módjukban ahhoz hozzájárulni. A párbéből az iskolának járó rész a balatonarácsi róm. kat. iskolát, a balatonarácson végzendő egyházi teendőkért a templomnak járó rész a balatonarácsi róm. kat. templomot illeti. Egyéb tárgy nem lévén, elnöklő plébános a jelenvoltaknak fáradságukért köszönetet mond s a gyűlést bezárja. Balatonfüred, 1918. év október 20-án. Horváth János plébános, elnök, Nánay Sándor világi elnök, Kosztolányi Gusztáv, Molnár Antal. Tormássy Gyula, Szőke Dániel jegyző. 5493/1918. Helybenhagyom, Veszprém, 1918. október 27-én, Dr. Rott Nándor, veszprémi püspök.

5493/1918. sz.

Tisztelendő Plébános Úr!

Folyó évi október hó 21-én kelt felterjesztése kapcsán a Balatonfüreden szervezendő plébánia ügyében 1918. évi október 20-án felvett közgyűlési jegyzőkönyvet örömmel tudomásul vettem, azt készséggel helybenhagyom és annak alapján Balatonfüreden folyó évi november hó 1-től kezdve az önálló lelkésziséget ezennel megalakítom. Minek következtében Balatonfüred és Balatonarács községeket, valamint ezen községek politikai határában fekvő összes telepeket, intézeteket, pusztákat és házakat a paloznaki plébániából ezennel kihasítom

s a balatonfüredi lelkészség kötelékébe tartozóknak jelentem ki. Egyúttal hason szám és kelet alatt balatonfüredi lelkésszé Dr. Luttor Ferenc tb. pápai káplánt és teológiai tanárt kineveztem, kinek kötelessége leendő az újonnan felállított lelkészség összes lelki és anyagi ügyeit folyó év november hó 1-től kezdve ellátni és odatörekedni, hogy az új lelkészség szabályszerűen plébániává alakíttassék. Ami a hívek közgyűlése által az 1919. évi szüretig a lelkész javadalmazására felajánlott 20.000 korona fizetést illeti, azt köszönettel tudomásul veszem; de kérem a hitközség világi elnökét, hogy ezen összeget hozzám átutalni szíveskedjék, mert annak mikénti kifizetése iránt saját hatáskörömben kívánok intézkedni és pedig olyképpen, hogy egyelőre tíz hónapon át havonként ezer koronát utalnék ki a lelkésznek, míg a többi egyelőre tartalékba helyezném részint a lelkészség esetleges gazdasági kiadásaira és egyéb szükségleteire, részint alapra azon esetre, hogy terméketlenség esetében a lelkészt továbbra is segíthessem, nehogy a jövő évi esetleges terméshiány miatt a lelkészi állomást be kelljen szüntetnem. A balatonarácsi hívek azon kérelmét, hogy részükre mielőbb kápláni állás is szerveztessék, jelenleg nem teljesíthetem, mert a paphiány miatt sokkal súlyosabb helyekre sem tudok segédlelkészt küldeni; mindamellett meg lehetnek győződve derék balatonarácsi híveim, hogy az ő lelki ellátásukról sem feledkezem meg s a főpásztor nemcsak az anyaközség, hanem a leányegyház hitéletét is szíven viseli. Ép ezért eme derék

híveim is állandó gondoskodásom tárgya leendek. Egyúttal a közgyűlés szép vezetéséért és a minden tekintetben megfelelő jegyzőkönyv kiállításáért Tisztelendőségednek köszönetet mondva, kérem, szíveskedjék a híveknek nagylelkű áldozatkészségükért, Nánay Sándor világi elnök úrnak pedig lankadatlan buzgóságáért főpásztori meleg elismerésemet és köszönetemet alkalmas módon kifejezésre juttatni. Végül felhívom Tisztelendőségedet, hogy jelen leiratom tartalmát a hívek és világi elnök úr tudomására juttatni szíveskedjék azzal, hogy a jegyzőkönyv egy másolat példánya az új lelkésznek ki fog adatni. Egyébként az Úr oltáránál buzgó imába ajánlottan maradok

Veszprémben, 1918. október hó 27-én.

Tisztelendőségednek

jóakaró főpásztora

†Nándor

püspök.

741/1919. A veszprémi egyházmegyei hatóságtól.

Tisztelendő

Horváth János plébános úrnak.

Paloznak.

F. évi január hó 28-án 16. sz. a. kelt felterjesztése kapcsán értesítem Tisztelendőségedet, hogy a balatonfüredi alapítványokról teljesen külön alapítványi számadás készítendő és pedig a „balatonfüredi plébánia alapítványi számadása” címen.

Hogy pedig a megfelelő betétkönyvek a balatonfüredi plébánia nevére átírva s a misealap a paloznaki plébánia misealapjából kimutatható legyen, szíveskedjék az összes idevonatkozó betétkönyveket megfelelő eljárás végett felterjeszteni annak jelzésével, mely betétkönyvből mely tételek utalandók át a balatonfüredi plébánia nevére.

Veszprém, 1919 február 4.

Dr. Rédey,
püspökhelyettes

Tisztelendő

Horváth János plébános úrnak

Paloznak.

A balatonfüredi plébániához tartozó alapítványok és a balatonarácsi templom vagyona a balatonfüredi plébánia nevére átiratván, az erről szóló hét darab betétkönyvet azzal küldöm meg Tisztelelendőségednek, hogy azokat az 1918. évi számadások felülvizsgálata után a balatonfüredi lelkésznek elismervény ellenében átadni s az elismervényt hozzám juttatni szíveskedjék. Az 1919. évi január 1-től kezdve a balatonfüredi templomi és alapítványi számadásokat már a balatonfüredi lelkész készíti, mire a számvizsgáló esperes úr figyelmét felhívni szíveskedjék. A balatonfüredi misealapokról azért nem állíttatott ki új betétkönyv, mert ilyenmű betétkönyv már a balatonfüredi lelkész birtokában van.

Veszprém, 1919 február 18.

† *Nándor*
püspök.

Keöd József alapítólevele. Az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében! Különösen napjainkban üldözött és szorongatott római katolikus hitünk és anyaszentegyházunk iránt hön érzett fiúi ragaszkodásom és forró szeretetem szerény zálogául szép szülőföldemen, Balatonfüred községben, a Boldogságos Szent Szűz, Magyarország Védasszonya tiszteletére létesítendő plébánia örökös javára alapítványt óhajtottam tenni a következő feltételek mellett, u. m.:

I. Készpénzben 10.000 o. é. forintot, vagyis 20.000, azaz: Húszezer koronát, mely összegnek évi kamatát, mindig az év végén, amíg élek, részemre kiadatni kérem. Halálom után az évi kamat osztassék három egyenlő részre; kétharmad rész kamatot kérek nővérem, özv. Nagy Áronné, született Keöd Katalin részére élete fogytaig kiadatni, halála után pedig a kétharmadrész kamatnak egyik felét, vagyis egyik harmadrészét nővérem, özvegy Nagy Áronné Ilona leányának, a másik felét, vagyis a másik harmadrészét szintén nővérem, özvegy Nagy Áronné Mária leányának kérem haláláig kiadatni. Az évi kamat harmadik egyharmadrészét pedig kérem Bagó Mária balatonfüredi lakosnő, hűséges gazdaasszonyomnak kiadatni. Az utóbbi három közül, ha majd egyik, vagy másik elhalálozik, az elhunytaknak volt esedékes kamatrészlete az életben levők, vagy életben levő javára essék. Mindannyiuk elhunytával pedig az összes évi kamat csatoltassék a tőkéhez mindaddig, míg a tőke akkorára növekszik, hogy annak évi kamatjából és a II. pont alatt foglalt

ingatlanok tulajdonjoggal bírt haszonélvezetéből Balatonfüreden egy plébános rangjának és társadalmi állásának méltóságához képest a hívek hozzájárulása nélkül is, anyagi gond nélkül megélhessen és üldözött anyaszentegyházunk javára világi tekintetben mindenkitől függetlenül munkálkodhassék az Úr Jézus Krisztus hű szolgálatában.

II. Ingó és ingatlanban. 1-ször, a György-hegyen levő pincémet az idecsatolt ingóságokkal együtt. A szobában levő bekeretezett képek, borkiállítási okmányok és érmek ugyanott őriztesenek meg, részint buzdításul, részint emlékezet okáért. 2-szor, az 1. alatt idemellékelt adásvevési szerződésen kitüntetett, a balatonfüredi 723. számú telekjegyzőkönyvben A + nemes birtok 2814. hrsz. a. felvett 740 □ öl volt szőlőbirtokomat külső illetőséggel együtt. 3-szor, a veszprémi kir. törvényszéknek 1892. évi október hó 8-án 7983/P 1892. sz. a. kelt és 2. alatt idemellékelt végzésén kitüntetett, a balatonfüredi telekjegyzőkönyvben A + 2 sor, 2812. hrsz. a. felvett, úgyszintén a balatonfüredi 722. sz. telekjegyzőkönyvben A + 1 sor, 2813/b hrsz. a. felvett volt szőlőörökségemet. 4-szer, a 3. alatt idemellékelt adásvevési szerződésen kitüntetett, a balatonfüredi 709. sz. telekjegyzőkönyvben A + 2811. hrsz. a. felvett 938 □ öl szintén györgyhegyi volt szőlőbirtokomat. 5-ször a 4. alatt idemellékelt adásvevési szerződéseken kitüntetett, a balatonfüredi 244. sz. telekjegyzőkönyvben A + nemes birtok 1609/a hrsz. a. felvett 173 □ öl és 1609/b

hrs. a. felvett 345 □ öl, összesen egy darabban 518 □ öl rét birtokomat a fenéki dűlőben, mindannyit Balatonfüred határában. Ezen ingó és ingatlanaim gondozását és haszonélvezetét halálom után azonnal a paloznaki plébánia javára ajánlom fel mindaddig, míg Balatonfüreden a plébánia felállítható lesz. Adván egyúttal beleegyezésemet arra is, hogy jelen alapítványom birtokjoga saját költségemre telekkönyvileg is biztosíttassék és tulajdonjogilag azonnal bekebeleztessek. Végül mély alázattal kérem a Méltóságos és főtisztelendő báró Hörnig Károly veszprémi megyéspüspök urat, hogy alapítványomat elfogadni, megerősíteni és a nagyságos és főtisztelendő veszprémi Káptalanhoz kezelés-, s majdan szent céljához való juttatás végett átutalni kegyeskedjék. Elfogadás esetén jelen alapítólevelem tulajdonjog-átruházási okiratul szolgál.

Kelt Balatonfüreden, 1893 december hó 16-án.

Keöd József, hajóskapitány.

Előttünk :

Sváb Lajos, Csizmazia József.

2166/1893. Helybenhagyom. Kelt Veszprémben, 1893 december 30-án.

† Károly
püspök.